

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Al. I. Cuza” Iași
1.2 Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3 Departament	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Metodologia restaurării icoanelor și lemnului policrom. Documentația de restaurare						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.9 Total ore pe semestru	150				
3.10 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul desenului pentru restaurare. Studiul culorii pentru restaurare. Chimie pentru conservare-restaurare. Biologie pentru conservare și restaurare. Paleotehnici icoană. Teoria generală a restaurării.
4.2 de competențe	Cunoștințe de pictură, chimie și biologie.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată corespunzător (tablă, calculator, videoproiector); platformă Webex Cisco pentru activitatea online
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de laborator dotată corespunzător (microscop, lupa binoculară și camera foto-video conectată la calculator, aparat foto, lampa UV, hota, aparatura electrică).

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1 Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare pentru culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicațiile practice ale procesului de conservare-restaurare al icoanelor și lemnului policrom.</p> <p>CP2 Elaborarea și efectuarea intervențiilor de regenerare a vernisurilor oxidate</p> <p>CP3 Elaborarea și efectuarea intervențiilor de completare a lacunelor picturii.</p> <p>CP4 Realizarea integrărilor plastice (compoziționale și cromatice) în zonele completărilor stratului pictural al icoanelor și lemnului policrom</p> <p>CP5 Realizarea peliculizărilor de protecție a stratului pictural în timpul și după intervențiile de restaurare ale icoanelor și lemnului policrom.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Deprinderea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, într-un cadru liber ales, sub o strictă observație calificată de specialitate</p> <p>CT2. Asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, dezvoltarea capacităților empatice de comunicare interpersonală și asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă.</p> <p>CT3. Informarea și cunoașterea continuă prin intermediul metodelor și tehnicilor adecvate de învățare în domeniul artistic, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Studentul să cunoască și să înțeleagă fluxul tehnologic al operațiilor de conservare-restaurare al picturilor, respectând normele restaurării științifice. Studentul să își dezvolte abilitățile de a aplica și corela în mod corect cunoștințele acumulate pentru rezolvarea diferitelor probleme legate de conservarea și restaurarea picturilor.
7.2 Obiectivele specifice	Asigură cunoașterea noțiunilor teoretice necesare intervenției asupra picturilor vechi pe suport de lemn, iar prin cazuistica parcursă în orele de laborator se oferă posibilitatea cunoașterii logicii fluxului tehnologic optim al operațiilor de conservare-restaurare

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Oxidarea picturilor: forme de degradare, metode de consolidare a materialelor degradate, îndepărtarea materialelor carbonizate, metode de completare a pierderilor de materiale carbonizate.	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea.	2 h
2. Completarea diferențiată a lacunelor stratului pictural – metode de chituire, tivirea marginilor stratului pictural.	Prelegerea participativă, problematizarea, expunerea interactivă,	2 h
3. Integrări plastice a lacunelor stratului pictural: definiții, reguli, istoric.	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea,	2h
4. Metode și tehnici de retușare a imaginii. Retușul în acuarelă, tempera, culori de verni.	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă,	2h
5. Retușul imitativ, velatura, selecția cromatică, abstracția cromatică - tratteggio, ritocco	Prelegerea, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă,	4h
6. Peliculizarea de protecție a picturilor.	Prelegerea participativă, problematizarea, expunerea interactivă	1h
7. Documentația de restaurare. Fișa de restaurare. Jurnalul de restaurare	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea interactivă, exemplificarea.	1h

Referințe principale

- Darida Andreea, *Restaurarea jilțului arhieresc din colecția Mănăstirii Putna, o colaborare franco-română*, în *Caietele Restaurării 2015*, Editura ACS, pp. 222-231
- Fota V., *Problematika completării lacunelor în metodologia de conservare-restaurare a icoanelor pe suport de lemn. Studiu de caz: Icoana de secol XVIII „Sfântul Nicolae” din satul Ieud, jud. Maramureș*, în *Caietele restaurării 2013*, Ed. ACS, București, p. 132-140
- Mirea D., Postolache D.L., *Studiu metodologic de restaurare a unei icoane de secol XVIII din Țara Românească*, în *Caietele Restaurării 2015*, Editura ACS, pp. 232-243
- Moșneagu M. 2013. *Aspects concerning the conservation of the “Virgin Hodegetria” icon from Frumoasa Monastery, Iași*. EJST 9 (2): 145-154.
- Uzielli, L., Casazza, *Conservazione dei dipinti su tavola*, Nardini Editore, Fiesole. 1994.
- Dudu, M.V., 2015, *Problematika îndepărtării repictărilor de secol XIX existente pe icoana de hram a bisericii Sfântul Ștefan*, în *Caietele Restaurării 2015*, Editura ACS, pp. 247-258.
- Dudu, M.V., 2014, *Utilizarea enzimelor pentru îndepărtarea repictărilor în culori de ulei de pe*

Referințe suplimentare

- Berger G., Russell W. H., 2000, *Conservation of paintings. Research and innovations*, Archetype Publication, London.
- Bitelli, L., M., *Restauro dei dipinti su tavola*, Nardini Editore, Fiesole. 1998.
- Bordașiu, C., *Estetică și restaurare*, Ed. Studis, Iași. 2010.
- Buzzegoli, E., Landi, L., Minotti, d., 2006, *Fenomeni di diffusione, in supporto poroso, di materiali utilizzati per il consolidamento in opere di pittura*, Il Prato, Padova.
- Canga, M., *I consolidanti nel sistema dipinto*, Il Prato, Padova. 2006.
- Cremonesi, P., *L'uso dei solventi organici nella pulitura di opere policrome*, Il Prato, Padova. 2004.
- Melniciuc-Puică N., *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress. 2001.
- Perusini, G., *Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee*, Del Bianco Editore, Udine. 1989.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Măsuri de protecția muncii și PSI. Îndepărtarea mecanică diferențiată a materialelor oxidate parțial sau carbonizate (lemn și strat pictural). Completarea lipsurilor de materiale. Consolidarea materialelor oxidate sau carbonizate prin impregnare cu materiale consolidante, în vederea conservării .	Lucrarea de laborator. Discuțiile si exemplificarea	4h
2. Realizarea de chituri pe bază de material amorf și cleiuri animale, rășini și ceară, materiale sintetice; chituri colorate; chituri pentru tivirea marginilor picturii. Finisarea chiturilor.	Lucrarea de laborator. Discuțiile si exemplificarea	4h
3. Retușul cu acuarelă în metodele tratteggio, pointilism, velatura - planșe și intervenții pe zone lacunare ale icoanelor. Retușul în culori de verni.	Lucrarea de laborator. Discuțiile si exemplificarea	15h
5. Peliculizări cu verniuri din rășini naturale și sintetice	Lucrarea de laborator. Discuțiile si exemplificarea	1h
6. Completarea fișei de restaurare și a jurnalului de restaurare	Lucrarea de laborator. Discuțiile si exemplificarea	2h
7. Colocviul activității de laborator	Colocviu	2h

Bibliografie

- Mirea D., Postolache D.L., 2019, *Studiu metodologic de restaurare a unei icoane de secol XVIII din Țara Românească*, în Caietele restaurării, 2019, Ed. ACS, București, p. 233-245.
- Moraru. D., 2017, *Icoana de secol XVIII "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" de la Mănăstirea Dragomirna*, în Caietele restaurării 2017, Ed. ACS, București, pp. 158-173
- Melniciuc-Puică N., *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress. 2001.
- Moșneagu M. 2013. *Aspects concerning the conservation of the "Virgin Hodegetria" icon from Frumoasa Monastery, Iași*. EJST 9 (2): 145-154.
- Nicolaus, K., *The restoration of paintings*, Ed. Konemann, Cologne. 1999.
- Uzielli, L., Casazza, *Conservazione dei dipinti su tavola*, Nardini Editore, Fiesole. 1994.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei au avut loc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor obiectelor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota
10.4 Curs	- corectitudinea și profunzimea cunoștințelor; - coerența logică. gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă (finală în sesiunea de examene)	50%
	criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual prezența la curs - minimum 50%	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; - capacitatea de aplicare în practică;	Lucrări practice curente.	10%
		Colocviu	10%
	-conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual. prezența la lucrările practice - minimum 75%	Participarea activă la lucrările de laborator	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și însușirea tehnicilor de lucru pe icoană.			

Data completării

30.09.2021

Semnătura titularului de curs

Lect. Dr. Moșneagu Mina Adriana

Semnătura titularului de seminar

Lect. Dr. Moșneagu Mina Adriana

Data avizării în departament

05.10.2021

Semnătura directorului de departament

